

בס"ד. שיחת ש"פ וילך, שבת שובה, וא"ו תשרי*, ה'תשכ"ה.

בלתי מוגה

- א. בהתחלת הפרשה שקראו ביום השבת-קודש זה - הפרשה הראשונה של השנה החדשה -
 נאמר: "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל ויאמר אליהם וגו'".
 וצריך להבין:
- (א) מדוע נאמר "וידבר את הדברים האלה . . ויאמר אליהם" - ולא נאמר מיד "ויאמר אליהם"? וגם
 אם כוונת הכתוב להדגיש את הדיבור אל כל ישראל - הוה-ליה-למימר "וילך משה אל כל ישראל ויאמר
 אליהם" או "ויאמר משה אל כל ישראל"?
- (ב) "וידבר גו' אל כל ישראל" ו"ויאמר אליהם" אינו רק כפל הענין במליצות שונות, אלא ב' ענינים
 שונים, שהרי הלשון "וידבר" מורה על דיבור קשה, כמו שכתוב¹ "דיבר האיש גו' אתנו קשות", ואילו
 "ויאמר" הוא לשון רכה². וצריך להבין, מה הם ב' הענינים בדיבור קשה ואמירה רכה בנידון-דידן?
- (ג) מצד טבע בני אדם, נשמות בגופים (שאליהם מופנית האזהרה מפני ענינים בלתי-רצויים שבהמשך
 הפרשה, שהרי הנשמה היא תמיד באמנה אתו יתברך³, ורק מצד הגוף ונפש הבהמית דרושה אזהרה כו')
 - צריך להתחיל מן הקל אל הכבד, והיינו, שלאחרי שמתחילים בדרך של קירוב, אמירה רכה, אזי יכול
 לקבל גם דיבור קשה, מה-שאין-כן אם מתחילים בדיבור קשה, הרי זה יכול לפעול דחיה כו'.
 לכל-לראש צריך להיות "ימין מקרבת"⁴, ורק אחר-כך "שמאל דוחה"⁵, ועוד זאת, שגם אז הנה הדחיה
 היא רק בשמאל, שהיא יד כהה⁶, ואילו הקירוב הוא בימין, שבה הוא עיקר כחו⁷.
- וכפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁸ אודות סדר העבודה שהנהיג הבעל-שם-טוב אצל הצדיקים הנסתרים,
 שלכל לראש צריך לעשות טובה ליהודי, בגשמיות או ברוחניות (כפי האפשרי), ורק לאחר-יזה להוכיחו
 ולעוררו אודות הענינים שצריך לתקן בקיום התורה ומצוות.
- ואם-כן, היתכן שמשה רבינו - שהיה רועה נאמן הראשון של בני-ישראל, ומתחילת בריאתו היה
 מתוקן לכך, כמו שכתוב⁹ "ומשה היה רועה", וממנו צריך ללמוד כל "רועה ישראל" (כולל גם מי שיש
 לו השפעה על יהודי אחד, שביחס אליו הרי הוא "רועה", אם כי בציוור הכי נמוך) - יקדים דיבור קשה
 ("וידבר") לפני אמירה רכה ("ויאמר")?
- (ד) בדברי משה לבני-ישראל שבהתחלת הפרשה, מצינו כמה פעמים לשון רבים, החל מתחילת הענין:
 "ויאמר אליהם", וכמה פעמים בלשון יחיד, כמו: "ה' אלקיך הוא עובר לפניך"¹⁰, "הוא ההולך עמך לא
 ירפך ולא יעזבך"¹¹.
- ואף שמצינו בכמה מקומות דיבור לכלל ישראל בלשון יחיד, כיון שכל בני-ישראל הם קומה אחת¹²
 - הרי אי משום הא, היו כל הכתובים כאן צריכים להאמר בלשון יחיד, וכיון שנאמרו כאן ב' לשונות,
 לשון רבים ולשון יחיד, על כרחך צריך לומר, שהדיבור כאן הוא לכל אחד מן ישראל (ולא לכלל ישראל),
 אלא שבזה גופא יש נפקא-מינה אם הדיבור הוא לכל אחד כפי שעומד בפני עצמו, שאז הדיבור הוא
 בלשון יחיד, או כפי שעומד עם שאר בני-ישראל, שאז הדיבור הוא בלשון רבים.

ואילך.

- (6) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסכ"ז. וש"נ.
 (7) ראה עיון יעקב לע"י סוטה שם.
 (8) ראה "התמים" ח"ב ע' מד. ועוד.
 (9) שמות ג, א. וראה שמו"ר פ"ב, ד.
 (10) לא, ג.
 (11) שם, ו.
 (12) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(* לאחר ההתוועדות, בעלות המנחה, נסתלקה הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אמו של - יברלח"ט - כ"ק אדמו"ר שליט"א.

- (1) מקץ מב, ל.
 (2) ראה יתרו יט, ג ובפרש"י.
 (3) תניא ספכ"ד.
 (4) סוטה מז, א. וש"נ.
 (5) הביאור בזה - ראה שיחת ש"פ תולדות ס"ח (תורת מנחם - התוועדויות חמ"א ע' 289). וראה גם לקו"ש חיי"ז ס"ע 73